

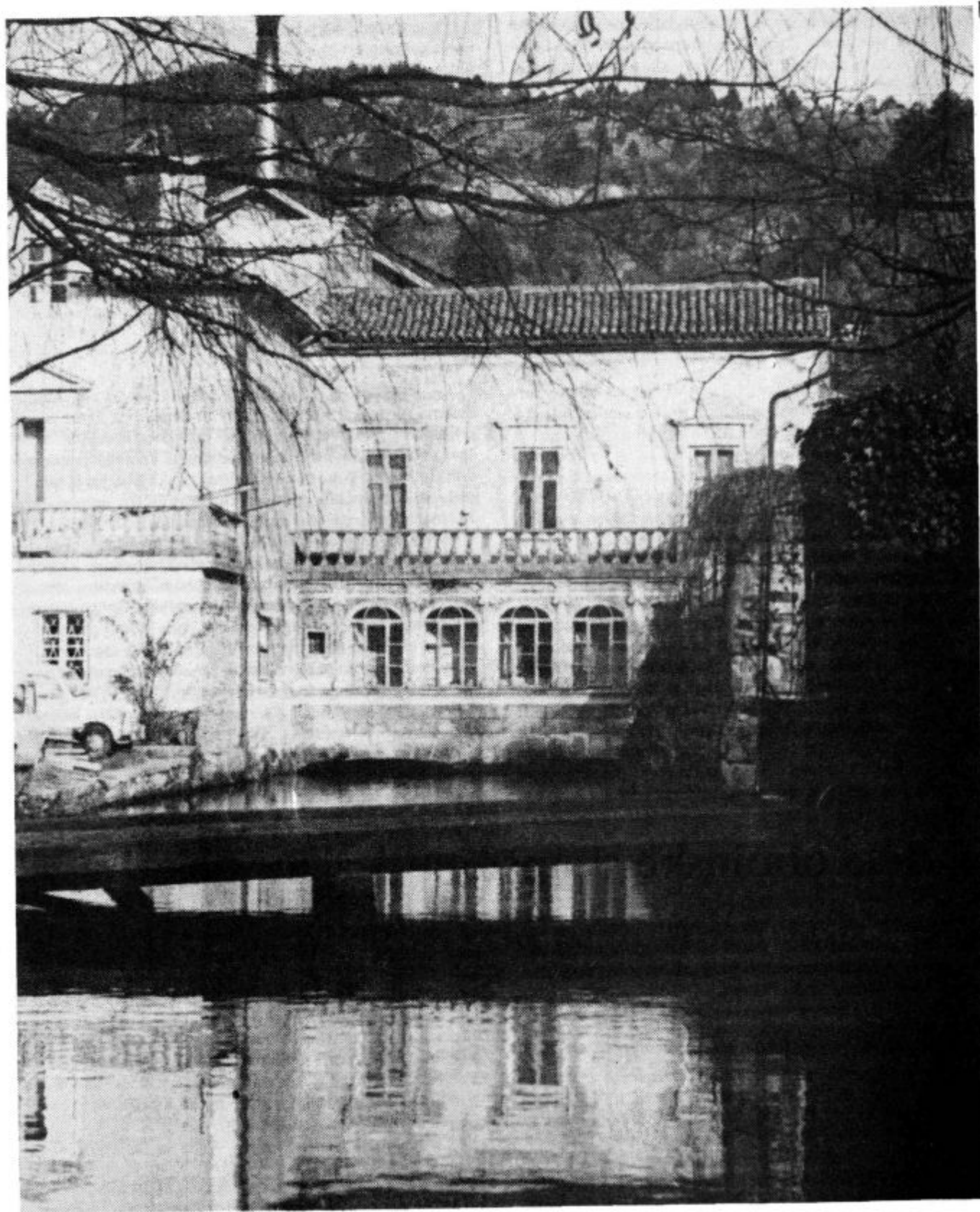
KRAJAN

glasilo krajevne konference szdl ilirska bistrica

datum: 28. 01. 1982

Cena: 8 din

Leto 3. Številka 7

Dragi krajanj,

s pričujočo številko vstopa naše glasilo v tretje leto svojega izhajanja.

Pravzaprav je to prijetna ugotovitev. Na začetku, ko smo glasilo poskušali dati ime in pravo obliko, si sploh nismo mogli predstavljati, da bo vsaka nova številka naletela na kar zares prijazen sprejem, še več, da bodo bralci po novi številki že vnaprej spraševali. To pomeni, da je glasilo kljub nekaterim tehničnim pomanjkljivostim zaželeno in dobrodošla informacija, kar je vsekakor vzpodbuda za naprej.

Vsebinska bi bila še bolj pestra in zanimiva, če bi prejeli več prispevkov od vas, krajanov. Razmišljali smo, kaj je temu

vzrok, pa nikakor nismo dognali pravo. Vas morda ovira pomislek, da vaš prispevek ne bo dovolj aktualen, dovolj dobro napisan, skratka, nevreden objave? In če bi tudi bilo tako, navsezadnje je to naše skupno glasilo, mar ne? Torej, le pogum!

Še tole: leto 1982 bo od vseh nas zahtevalo veliko novih naporov na delovnih mestih in v vsakdanjem življenju. Tudi v okviru krajevnih skupnosti. Vendar nič takega, česar bi s skupnimi močmi ne zmogli, da bi pač spet stopili korak naprej.

Želimo vam pri tem veliko uspeha.

Uredniški odbor.

Volitve 1982 – pomemben člen nadaljnjega razvoja socialističnega samoupravljanja

Tovariš Kardelj je zapisal: „Sreče človeku ne more dati niti država niti sistem niti politična stranka, srečo si lahko človek ustvari samo sam, toda ne kot posameznik ampak v enakopravnih odnosih z drugimi ljudmi“. V tej njegovi misli je preprosto in jasno povedano, kaj moramo narediti za razvoj samouprave.

Dograditi in izgraditi ga moramo sami, na zavesten in organiziran način. Izvršitev teh nalog je v mnogočem odvisen od delegatov, ki bodo izvoljeni 1982. leta v skupščine družbenopolitičnih skupnosti in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti.

Priprave na volitve in same volitve so torej odgovorna in zahtevna naloga, saj je od tega odvisen napredek k boljšemu, lepšemu in srečnejšemu življenju. Delegatske dolžnosti naj bi bile zato poverjene resničnim borcem za socialistične samoupravne odnose, ki so pripravljenost in sposobnost za to izpričali v številnih dosedanjih akcijah.

Pravi človek na pravo mesto, to geslo je naš cilj in poizkušamo ga doseči s pravočasnimi in temeljitimi kadrovskimi pripravami. Tako je od spomladi do konca novembra potekalo evidentiranje možnih kandidatov za opravljanje delegatskih dolžnosti. V krajevni skupnosti Ilirska Bistrica je bilo na razširjenih sestankih rajonskih odborov SZDL evidentiranih 337 možnih kandidatov za 10 delegacij, kolikor jih oblikuje krajevna skupnost. Prav tako pa so bili evidentirani možni kandidati za opravljanje najodgovornejših funkcij v občini.

Število evidentiranih kot tudi njihova struktura omogočata, da bodo na kandidacijski konferenci konec januarja kandidirani resnično najustreznejši in da bomo na volitvah 14. marca 1982 to tudi potrdili ter si s tem zagotovili hitrejše in učinkovitejše razreševanje številnih še nerešenih vprašanj pa tudi izvajanje že dogovorjenega.

Karel Sakelšek

Iz dela občinske skupščine

Na skupnem zasedanju s samostojnim odločanjem so se v torek, 29. decembra 1981, sestali delegati zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora skupščine občine Ilirska Bistrica.

Na seji, katere dnevni red je obsegal 18 točk, so obravnavali in sklepali o naslednjih pomembnejših zadevah:

— Osnutek resolucije o izvajanju družbenega plana občine v obdobju 1981–1985 v letu 1982 je bil sprejet in dan v javno obravnavo do 15. januarja 1982. Na prihodnji seji, ki bo predvidoma konec januarja 1982, naj bi dokončno obravnavali in sprejeli ta pomembni dokument.

— Sprejeta je bila informacija o poslovnih rezultatih organizacij združenega dela iz gospodarstva občine Ilirska Bistrica

ca v obdobju I. – IX. 1981. V okviru te informacije je bila posebej podana obrazložitev o stanju izgub v TOZD Vlaknena plošče in TOZD Pohištvo LKI Lešonit.

— Z veliko pozornostjo so delegati spremljali poročilo o delu in problematiki kmetijske zemljiške skupnosti občine Ilirska Bistrica, zlasti obrazložitev, ki jo je podal predsednik skupnosti. V razpravi je bilo rečeno, da bi morali promet z zemljišči sprostiti tudi na zaščitenih kmetijah, oziroma bi morali omogočiti, da se le-te zemljiško krepijo. Poročilo so sprejeli delegati vseh treh zborov.

— Sprejeto je bilo poročilo odbora za spremljanje izvajanja štipendijske politike v občini. Član odbora in član skupnosti za zaposlovanje je v uvodni obrazložitvi poročilo še dopolnil in podal širši pogled na obseg štipendiranja in

šolanja kadrov v naši občini ter na probleme, ki jih je odbor zasledil pri zaposlovanju novih kadrov.

— Sprejet je bil osnutek dogovora o usklajevanju davčne politike v letu 1982. Predlog dogovora, ki bo izdelan ob upoštevanju pripomb, ki so bile dane na osnutek, bo ponovno v razpravi konec tega meseca.

— Sprejet je bil samoupravni sporazum o varstvu, gojitvi in lovu rac mlakaric na umetnem jezeru Mola, reki Reki in njenih pritokih v srednjeročnem obdobju 1981–1985.

— Sprejet je bil osnutek sporazuma o dodelitvi lovišč v nadaljnje upravljanje lovskim družinam v občini Ilirska Bistrica. Končna obravnava bo konec januarja, ki bo sporazum tudi sprejela.

— Dokončno je bil sprejet sporazum o dodelitvi ilirsko-bistriškega ribiškega okoliša v nadaljnje upravljanje ribiški družini „Bistrica“.

— Sprejet je bil odlok o začasnem financiranju proračunskih potreb občine Ilirska Bistrica v I. trimesečju 1982.

— Sprejet je bil odlok o načinu ugotavljanja vrednosti stanovanj in poslovnih prostorov etažne lastnine v stanovanjskih hišah.

— Skupščina občine Il. Bistrica je dala soglasje k sklepu samoupravne stanovanjske skupnosti o določitvi 0,60 %

amortizacijske stopnje stanovanj in stanovanjskih hiš v družbeni lastnini za leto 1981.

— Sprejet je bil sklep o potrditvi lovsko gojitvenega načrta za obdobje 1981–1985 z dopolnitvijo, da se v sklepu posamezno imenujejo vse lovske družine.

— Sprejet je bil sklep o potrditvi ribiške gojitvenega načrta za obdobje 1981–1985 v predlaganem besedilu.

— Odlok o ureditvi zimske službe v občini Ilirska Bistrica ostane kot osnutek, ki gre v nadaljnjo razpravo do naslednje seje skupščine. V tej zvezi je bil sprejet sklep, s katerim se zavezuje vse nosilce nalog, da jih v smislu vsebine odloka začno takoj izvajati.

— V zvezi z nadaljnjo graditvijo brkinskega vodovoda je bilo postavljeno delegatsko vprašanje.

Zaradi finančnih sredstev in drugih stabilizacijskih ukrepov je podaljšan čas izgradnje brkinskega vodovoda, predvsem njegove razvejanosti. Postavljeno je bilo vprašanje: Kaj v tem pogledu konkretno določa srednjeročni načrt?

Pojasnjeno je bilo, da se bo izgradnja brkinskega vodovoda nadaljevala; v tem srednjeročnem obdobju je predvidena gradnja krakov Smrje — Prem — Čelje, seveda ob pomoči krajanov in pripadnikov JLA.

M. J.

Prva hiša v našem mestu v „Sibiriji“?

V prejšnji številki našega glasila smo poskušali ugibati, ali je prva hiša v našem mestu sezidana v „Sibiriji“ ali morda na nasprotnem koncu, v Gabrijah.

Da bi ugotovili podatek, ki še najbolj ustreza resnici, smo prosili za pomoč vas, naše bralce.

Pa smo res dobili nekaj. Pisala nam je učenka Diana Logar. Takole pravi:

„Vsi krajanji vemo, da je nekdanji Gradini, ki se dviga nad Sibirijo, stal mogočen grad. Danes so od tega le še skale, na katerih je stal, in del porušenega zidu. Vemo tudi, da je bilo pod gradom mnogo vodnih žag in mlinov. Eden takih mlinov je ob hiši v Levstikovi 42. Lastnica mi je povedala in pokazala tla v svoji shrambi, v katere je zarisana letnica 1249. Dejala je tudi, da je iz njene hiše vodil v grad manjši most, po katerem so prinašali mlet. Hiša je danes precej prenovljena, vendar so ohranjeni še debeli zidovi z majhnimi

okni. Hiša je, po pripovedovanju sodeč, stara kar 732 let. Lahko bi torej bila najstarejša hiša v Ilirski Bistrici“.

Pripis uredništva: Lepo je, da se mladi rod zanima za svoj kraj in njegovo preteklost. Vendar bomo le stežka, skoraj bi rekli brez izgleda iskali najstarejšo hišo. Navedena letnica je zapisana v betonski proči: pred 700 leti seveda o betonu ni bilo sledu. Baje je bila ta letnica vklesana v kamen, ki so jo pred leti prekrili s ploščo in letnico prepisali v betonsko ploščo. Če pa je bila prav prepisana, je veliko vprašanje, kajti številka 2 in številka 7, kakor so jo pisali v nekdanjih časih sta si zelo podobni. Na mnogih starih hišah najdemo še zapisane letnice zidave ali prezidave. Mladi, zapišite te letnice in dostavite še današnjo ulico in hišno številko. Za prihodnost boste ohranili zanimive podatke, kajti stare hiše se z dneva v dan prezidavajo, prenavljajo in ob tem izgine večkrat zanimiv spomin iz preteklosti.

Otvoritev novega servisa tovornih vozil v Ilirski Bistrici

S slavnostno otvoritvijo novega servisa tovornih vozil dne 26. novembra 1981 je kolektiv DO Transport Ilirska Bistrica združil praznovanje pomembne delovne zmage s praznovanjem Dneva republike. Tega dne je tov. Anton Batista, zaposlen v Transportu preko 30 let ter najstarejši avtomehanik, qtvoril novi objekt za vzdrževanje tovornih vozil v okviru do „TIB“, celotne občine ter v okviru SOZD Petrol, kajti po samoupravnem sporazumu o združitvi v SOZD Petrol je DO

TIB, TOZD Avtoservis, namenjena servisu cestnih motornih vozil za potrebe SOZD.

O vlogi novega objekta ter o nalogah, ki so pred kolektivom, so na slavnostni otvoritvi govorili glavni direktor ing. Šircelj Teodor, direktor TOZD Avtoservis ing. Jože Božič ter predsednik skupščine občine Ilirska Bistrica, Bojan Brozina, dipo. oec. V slavnostnih govorih je bila prikazana razvojna pot kolektiva od ustanovitve leta 1947, ko je kolektiv štel 16

Direktor tov. Šircelj Teo govori ob otvoritvi

zaposlenih ter imel 7 starih in izrabljenih vozil, pa do danes. DO TIB ima danes preko 550 zaposlenih ter 150 težkih tovornih vozil skupne nosilnosti preko 3500 ton. Ta vozila vzdržuje podjetje v lastnih servisnih objektih. Transport se razprostira na površini 65.000 m² in ima 8.500 m² pokritih površin, servisnih obratov ter spremljajočih objektov.

Z otvoritvijo novega servisa tovornih vozil se zaključuje investicija, ki se je začela leta 1979 in je bila sestavljena iz več manjših investicij, ki so bile pogoj za samo gradnjo servisa.

Podjetje je začelo z gradnjo nove transformatorske postaje, saj je bila stara dotrajana ter ni zadostovala tehničnim predpisom. Tudi DES je postavil pogoj, da se pred priključitvijo novih elektro porabnikov zgradi novo transformatorsko postajo. Nova transformatorska postaja ima 630 kW nazivne moči. Gradnjo nove transformatorske postaje pa je precej zavlačeval postopek pridobitve soglasij, saj smo morali pred izdajo lokacijskega dovoljenja pridobiti kar dvanajst različnih lokacijskih soglasij raznih organov od Ilirske Bistrice pa do Zagreba. Razen kvalitetne oskrbe z električno energijo smo dosegli z novo transformatorsko postajo tudi finančne prihranke, ker je vgrajena v novi transformatorski postaji kompenzacijska naprava ter dvotarifna merilna garnitura.

Druga večja investicija je bil predhodni odkup zemljišča ter ureditev parkirnih površin, kajti sprostiti se je moral obstoječi parkirni prostor za tovorna vozila. Nakup zemljišča, namenjenega za parkirne površine, je bil možen šele leta 1979, ko je bila sprejeta novelacija urbanističnega načrta mesta Ilirska Bistrica.

Tretja večja investicija, ki je povezana z novim servisom, je bila rekonstrukcija ogrevanja v obstoječem servisu in nova kotlarna. Novi servis za tovorna vozila s prizidkom se je začel graditi oktobra lanskega leta ter končal novembra letos.

Zaključna dela pri izgradnji servisa

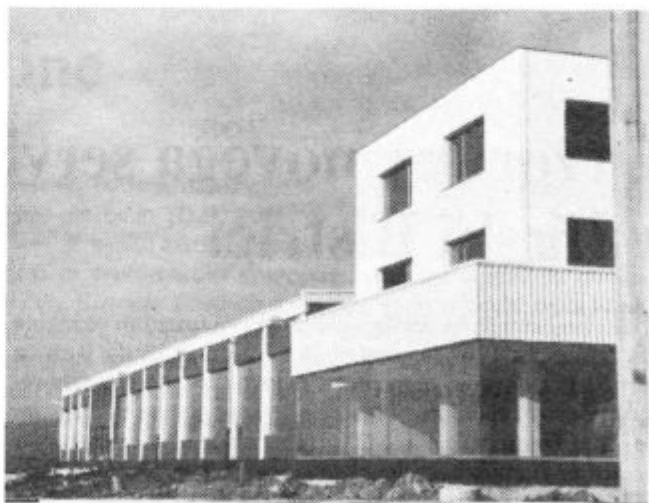
Novi servis tovornih vozil je zgrajen iz armiranobetonske montažne konstrukcije tlorisne površine 1.773 m². Servis je razdeljen v tri dele:

- servisni del površine 1.093 m², kjer se lahko istočasno opravlja servis za 16 voznih enot,
- gumarski oddelek s skladiščem avtoplaščev površine 410 m² ter
- dvoetažni pomožni del površine 540 m², v katerem so skladišča, orodjarna, obratne pisarne, sanitarije ter garderobe.

K montažni konstrukciji je na klasični način zgrajen dvonadstropni prizidek. V pritličju prizidka površine 480 m² je obrat družbene prehrane s kapaciteto 350 toplih obrokov na izmeno.

Iz vsega navedenega je razvidno, da se zaključuje investicija za objekte, ki nudijo razen precej boljših delovnih pogojev tudi tehnične ter tehnološke prednosti in ki bodo v bodoče omogočale še boljše delovne rezultate.

Darjo Trebec

Pogled na avtoservis s prizidkom

Razlastitev je bila zakonita

Skupščina občine Ilirska Bistrica je v letu 1980 sprejela odlok o določitvi zemljišč, namenjenih za stanovanjsko in drugo kompleksno graditev v območju zazidalnega načrta S-13 (Gabrije) v Ilirski Bistrici. Odlok je bil objavljen v Primorskih novicah št. 14/80. Z navedenim odlokom so bila opredeljena tiska zemljišča, ki so namenjena za stanovanjsko in drugo kompleksno graditev in na katerih je z dnem uveljavitve odloka prenehala lastninska pravica. Območje zazidalnega načrta obsega kompleks cca 14 ha zemljišč.

Na pobudo nekaterih prizadetih občanov iz Il. Bistrice je ustavno sodišče SR Slovenije začelo postopke za oceno ustavnosti in zakonitosti citiranega odloka. Pobudniki postopka so namreč menili, da se z odvzemom rodovitne zemlje za gradbene namene dela družbena škoda, kmetom pa jemlje vir preživetja. Ustavno sodišče je ugotovilo, da osnutek odloka ni bil pred odločanjem občinske skupščine o sprejemu posredovan v javno razpravo interesiranim OZD, SIS, KS in drugim samoupravnim organizacijam in skupnostim na območju mesta Il. Bistrice. S tem je bilo omenjenim organizacijam in skupnostim onemogočeno, da dajo v javni razpravi morebitne pripombe oz. predloge k predpisu, ki zagotavlja zemljišča za organizirano stanovanjsko gradnjo.

V zakonu o prenehanju lastninske pravice in drugih pravic na zemljiščih, namenjenih za kompleksno graditev, ki določa pogoje, način in čas prenehanja lastninske pravice, je v zvezi

s postopkom za sprejem odloka med drugimi tudi določeno, da je potrebno osnutek odloka predložiti vsem interesiranim v javno razpravo. Ustavno sodišče je ocenilo, da lahko v obravnavanem primeru Skupščina občine Ilirska Bistrica sama odpravi navedeno nezakonitost s tem, da izpelje javno razpravo in o stvari ponovno odloči. Tako je bil predlog odloka posredovan vsem interesiranim, javne razprave pa organizirane predvsem v krajevni skupnosti Ilirska Bistrica. Prizadeti občani, ki so se udeležili razprave, so zahtevali spremembo zazidalnega načrta S-13, predvsem pa so oporekali postopku razlastitve zemljišča ter poudarili, da je pre nizka odškodnina, plačana kmetu za odvzeta zemljišča. Delegati zbora združenega dela in zbora KS so na seji dne 23. 9. 1981 razpravljali o predlogu odloka ter pripombah, danih v javni razpravi in sklenili, da se odlok o določbah, v katerih so opredeljena zemljišča za stanovanjsko gradnjo S-13, ne spremeni.

Na tako odločitev skupščine je vplivalo tudi dejstvo, da je precej kmetov prodajalo svoja najboljša zemljišča občanom za gradnjo v času, ko se je pripravljala zazidalni načrt. Z izvedeno javno razpravo in s ponovnim odločanjem v obeh zbora skupščine glede uveljavitve odloka je bila odpravljena nezakonitost, zaradi katere je ustavno sodišče začelo postopke v tej stvari.

Tanja Hofman

Zemeljsko telefonsko omrežje v glavnem zgrajeno

V mesecu novembru in decembru je potekala izgradnja sekundarnega telefonskega omrežja v našem mestu.

Izvajalec del, TEGRAD iz Ljubljane, je zakasnil s pričetkom del, vendar je v minulih dveh mesecih delo pospešil, tako da je 85 % zemeljskih del že opravljenih. V razmeroma ugodnih vremenskih razmerah se je izvajalec resnično potrudil in skoraj vsa predvidena dela zaključil. Vzrok, da dela vendar še niso končana, je pomanjkanje določene vrste telefonskega kabla na tržišču (280 m) in poslabšanje vremenskih pogojev sredi meseca decembra (mróz, sneg).

Naj na kratko navedemo obseg izvršenih del.

— V Trnovem so položeni vsi zemeljski kabli in so vsa zemeljska dela zaključena,

— skoraj sto občanov je vgradilo oziroma dobilo individualni naročniški zemeljski kabel,

— v delu Gubčeve in Tomšičeve ulice je instalirana telefonska napeljava v stanovanja naročnikom telefonskega priključka,

— v Bistrici so položeni zemeljski kabli do polovice Partizanskega hriba, nakar so bila dela ustavljena zaradi zgoraj navedenih vzrokov. Po dogovoru z izvajalcem se z deli nadaljuje takoj, ko bodo ugodnejše vremenske razmere, verjetno v mesecu februarju.

Tedaj je potrebno še izvršiti:

— izkop in polaganje kabla na nekončanem delu na Partizanskem hribu,

— izkop in polaganje na Hrib svobode,

— polaganje kabla v že izdelano kabelsko kanalizacijo od pošte do stanovanjskih blokov v Prešernovi ulici,

— povezava oziroma spajanje vseh dosedaj položenih zemeljskih kablov. Po oceni izvajalca bi zgoraj navedena dela zaključili v manj kot mesecu dni. Ko bo končana gradnja zemeljskega omrežja, bomo začeli postavljati zračne telefonske linije npr. od pošte do Titovega trga in naprej. Vsa ta dela morajo biti končana do konca meseca aprila.

Nekaj težav je pri rekonstrukciji pošne centrale. Dodatna oprema za razširitev centrale je prišla v mesecu decembru, te dni pa se končno prične delo na centrali. Odgovorni na PTT Koper so izjavili, da bo pošna centrala predana v obratovanje konec meseca maja.

O poteku izgradnje je razpravljala tudi svet KS dne 18. 12. 1981 in sprejel naslednje zaključke:

— Cena za telefonski priključek ostane 12.000 din.

— Ta znesek velja za občane v družbenih stanovanjih (bloki) in občane, ki so dali soglasje za postavitve končne razdelilne omarice v svoji hiši oziroma na svojem vrtu. Slednjim je bila namreč povzročena večja ali manjša škoda.

— Po zaključku vseh del se obračuna vse stroške (instalacija in priklop telefona v stanovanju) in obremenijo vse ostale naročnike. Po približnih izračunih bi bil ta dodatni prispevek za občane, ki so sodelovali s prostovoljnim delom 1.000 din, za ostale (zračne linije) pa največ 2.500 din. Tu

velja poudariti, da imajo naročniki v blokkih v glavnem že izdelano instalacijo do stanovanj.

— Pri izvajalcih prej navedenih del je treba doseči, da se drže dogovorjenih rokov, tako da bi bila konec meseca maja zaključena vsa dela.

Ob poteku akcije za izgradnjo telefonskega omrežja velja poudariti, da je morala KS vložiti mnogo navora, tako pri zbiranju finančnih sredstev, kot tudi pri urejanju potrebne dokumentacije.

Razveseljivo je zlasti dejstvo, da smo se uspeli organizirati in združiti vsi, tako OZD kot občani naše KS. S skupnimi močmi smo se le lotili zahtevne naloge, ki smo jo prej več časa odlagali. Naj se ob tej priliki zahvalimo naslednjim organizacijam, ki so vsaka po svojih močeh prispevale ustrezna finančna sredstva: LKI Lesonit, Tovarna organskih kislin, GG II. Bistrica in KGP II. Bistrica.

Svet KS

Poslušam kovača, ki kladvo obrača . . .

Tako so peli že pred 60, 70 leti otroci v naših šolah. Še znajo pesmico o kovaču stari ljudje.

Takole se glasi:

*Poslušam kovača,
ki kladvo obrača,
ko tolče, se krega,
da daleč se zlega.
Bunkati, bunkati
noč in pa dan.*

*Pri vroči tam peči,
glej, ogenj žareči
železo raztaja,
kovač pa razsaja.
Bunkati, bunkati
noč in pa dan.*

Kovaštvo je eden najstarejših poklicev. Stari Iliri, ki so živeli v naših krajih že pred 3000 leti, so poznali železo. Topili so rudo v preprostih pečeh ter kovali in predelovali železo. Povsod po svetu, tudi pri nas naletimo na zelo razširjen priimek Kovač, tudi hišna imena pri Kovaču so pogosta.

V času pred 1. svetovno vojno pa med obema vojnoma so lahko peli zapisano pesem, saj je bilo na ozemlju današnje občine povprečno 25–30 samostojnih kovačij; skoraj vsaka večja vas jo je premogla.

Danes imamo samostojno kovačijo le še v Kosezah (2 kovača) ter v Knežaku (Rusceva kovačija z 82-letnim kovačem — korenjakom, Jožetom Slavcem). Po drugih vaseh najdemo še 5–6 kovačev, ki pa opravijo kako kovaško delo le v svojem prostem času.

Vsaka kovačija v prejšnjih časih je imela po 2–4 vajence in še kakega pomočnika. Tako je vihtelo kovaško kladivo v naši občini vsaj 100 ljudi!

Katera dela so včasih opravljali kovači? Na prvem mestu je bilo kovanje konj pa tudi volov, potem vse okovje za kmečke vozove, popravila pa tudi izdelava plugov, motik, bran, popravila in izdelava verig, tečajev za vrata, križev za okna in še mnogo drobnarij. Za zimsko vožnjo z vozovi so izdelali „cokle“, nekakšne zavore, da kolo ni drselo po ledu.

Ko ni bilo še avtomobilov, so se imenitnejši ljudje vozili z zapravljičkami; to so bili lažji vozovi s štirimi kolesi in z vzmetmi. Še imenitnejša je bila seveda pokrita kočija, bolj za luksuz pa so služili „gigi“, dvosedežne lahke kočije. Vsa ta vozila so morali kovači večkrat popravljati. Natančno delo je bilo kovanje osi za vozove in izdelava „puše“, cevi ki je bila nataknjena na os. Puša se je morala točno prilegati na os, toda os je morala biti na spodnji strani rahlo napeta, tako da je bil na zgornji strani prostor za mazivo.

Kovač je moral imeti poleg opravljene učne dobe tudi izpit za pomočnika in mojstra. Spoznati so se morali na živinske bolezni, saj je stari bistriški kovač Rajmund Tomšič (roj. 1861) p.d. Munda, zdravil nekatere bolezni pri živini, puščal sapo, kadar jo je napelo, pregledoval zaklane živali in če so bile zdrave, je pritisnil na meso pečat. Potomci starega bistriškega kovača Derenčina p.d. Kudermana so še dolgo hranili njegov izpitni izdelek — z drobceno podkvijo okovano kurje jajce! Spretnost in natančnost sta bili nujni pogoj za dobro opravljanje kovaške obrti.

Kovač Franc Penko iz Zarečja nam je povedal zanimivo prakso glede nadaljnega usposabljanja in zaposlovanja izučenih vajencev. Mojster ga je tedaj poslal h kakemu sosednjemu kovaču. Če ga je ta potreboval, ga je zaposlil, sicer ga je nekaj dni obržal v kovačiji, nato pa ga poslal dalje po svetu. Pri vsakem kovaču je videl fant kaj novega in se tako izpopolnjeval. Njegov mojster, pri katerem se je Penko učil, je prišel na ta način celo v Nemčijo! Tudi če se je sin izučil pri očetu, je moral po svetu. Seveda je vsak mojster poskrbel za mladega kovača: dal mu je hrano in še popotnico. Skoraj bi videli v taki praksi staro stanovsko solidarnost, staro celovost.

Kovaštva je vedno manj. Število konj se je v primerjavi s predvojnimi stanjem bistveno zmanjšalo. Na Knežaku jih je od 200 ostalo še 25. Prav pa je, da ohranimo spomin na nekdanjo tako razširjeno dejavnost.

F. M.

Z numizmatiko v preteklost

V osmih letih živahnega delovanja Primorskega numizmatičnega društva v našem mestu so se v okviru društvene dejavnosti zvrstile mnoge prireditve, ki so presegle okvire društva in so bile pomembne tudi za širše občinstvo. Mnoge tematske razstave, predavanja, delo z mladino, izdajanje društ-

venega glasila Numizmatični listi so poleg rednega strokovnega dela s članstvom društva gotovo osnovne značilnosti dela tega društva.

Ob lanskem dnevu varčevanja je v okrilju ilirskobistriške poslovne enote SB Koper postavilo društvo izjemno bogato

Razstavo „SLOVENSKI PARTIZANSKI DENAR“ je na otvoritvi predstavil občinstvu magister Peter Kos. Primorsko numizmatično društvo se je z razstavo pridružilo proslavljanju 40-letnice ustanovitve OF Slovenije.

razstavo „SLOVENSKI PARTIZANSKI DENAR“. Razstavljen izvirni partizanski denar, različne obveznice, potrdila vplačila posojila svobode, hranilne knjižice in drugo gradivo, ki ga je odstopila Narodna banka Slovenije, uredil pa magister Peter Kos, vse to je pritegnilo pozornost prek tisoč obiskovalcev, predvsem mladine. Mnogi izvirni dokumenti so se nanašali prav na območje Ilirske Bistrice, Brkinov, Pivke, in na širše območje Primorske in pričajo o takratnem živahnem delovanju OF in sploh odpornišva na Primorskem.

Razstavo je popestril bogat izbor numizmatičnih ekslibrisov iz zbirke dr. Rajka Pavlovca iz Ljubljane, društvena strokovna literatura in slike ter plastike na temo NOB, kot si to zamišljajo njihovi avtorji — učenci osnovne šole v Jelšanah.

Ob zaključku teden dni trajajoče razstave sta marljive ilirskobistriške numizmatike obiskala vodja numizmatičnega kabineta pri Narodnem muzeju v Ljubljani tov. dr. Jeločnik in arheolog mag. Peter Kos ter identificirala prek 200 antičnih novcev, najdenih na gradiščih v širši okolici Ilirske Bistrice. Tudi tako zbrani podatki bodo dodali zrno znanja o preteklosti naših krajev.

Vojko Čeligoj

Po sledih za Sokolskim praporom

Letos teče že šestdeseto leto, odkar je bil iz Ilirske Bistrice skrivoma prenešen v Ljubljano prapor domačega TELOVADNEGA DRUŠTVA „ILIRSKI SOKOL“. Sledi za njim se prekinjajo. Je prapor v Beogradu?

Začetek tega stoletja je Bistričane zatekel sredi živahnega narodnega, kulturnega in društvenega življenja. Razvitim dejavnostim bistriške čitalnice in gasilskega društva je sledilo ustanavljanje novih oblik narodne in društvene dejavnosti. Obnovitev Telovadnega društva ILIRSKI SOKOL v letu 1904. Ilirsko bistriške podružnice Slovenskega planinskega društva 1907. Olepševalnega društva 1912 idr. ter njihovo bogato delo, vse to je dajalo resničen pečat življenju v našem mestu in okolici vse do italijanske okupacije in kasneje do fašistične prepovedi vse društvene dejavnosti.

Iz ohranjenih zapisnikov Telovadnega društva ILIRSKI SOKOL (1904–1913) zvemo, da je bila ustanovna (obnovitvena, opomba V.Č.) seja 26. kimovca (septembra) 1904 v tedanjem Hotelu Tomšič in da je bil njen pobudnik davčni kontrolor Radovan Strnad, ki je postal tudi predsednik pripravljalnega odbora, v odbor pa izvoljeni še Anton Žnideršič, bistriški župan, Janko Jerala in Albert Domladis.

Zvrstile so se potrebne priprave, živahne seje odbora, da bi na „ustanovnem shodu“ 30. vinotoka (oktobra) 1904 sprejeli društvena pravila in postavili tedanje oblast pred zahtevo, da v kolikor v štirih tednih ne potrdi društvenih pravil ali prepove ustanovitve, da skličejo ustanovni občni zbor.

Navdušeni nad uspehom in novo narodno pobudo je domačin Rudolf Satran s priložnostno pesmico pozdravil ustanovitev Sokola:

Trdno spal si mirno spanje,
Dolga leta „SOKOL“ naš,
Zdaj uresničijo se sanje,
Zopet, prapor vzplaplaš.

Le raztegni zdaj peroti,
Le razvijaj se krepko,
Sokol mladi, tvoje poti
Hodi narod, naj zvesto!

Ustanovnega občnega zbora Telovadnega društva „ILIRSKI SOKOL“ 16. malega travna (aprila) 1905 v hotelu Ilirija so se poleg 53 domačinov udeležili tudi predstavniki nekaterih bratskih sokolskih društev. „Ljubljanskega Sokola“ je zastopal podstarosta dr. Vladimir Ravnihar, Sokola iz Postojne starosta dr. Pikelj, Sokola iz Voloske pa podstarosta g. Sever. Občni zbor je potekal v izjemno slovesnem vzdušju, večkrat prekinjan s ploskanjem govornikom, mnogimi domoljubnimi vzkliki in sokolskimi klici „NA ZDARI!“. V vodstvo ILIRKEGA SOKOLA so bili izvoljeni: za starosta Josip Samsa, podstarosta je postal Albert Domladis, načelnik Janko Jerala ter še deset odbornikov.

„Brat Žnideršič Anton se z zbranimi besedami spominja umrlih bivših članov „ILIRKEGA SOKOLA“ in sploh nekdanjega „ILIRKEGA SOKOLA“ in mu kliče: „Slava mu!“. Spominja se v svojem govoru o društveni zastavi, ki je pogorela pri zadnjem požaru.“

Te besede potrjujejo misel, da je dolgo pred tem bila v Bistrici živahna sokolska dejavnost, ki pa žal ni dokumentirana.

Vrstili so se premnogi telovadni nastopi, domoljubne proslave, povorke, obiski in nastopi sokolskih društev iz sosednjih mest, redno delo s sokoli, sokolicami in sokolskim podmladkom. Nekdanji „Ivetov magazin“ v starem delu Bistrice so preuredili v zasižno telovadnico. Z izkupički od sokolskih prireditev, denarnih obveznih daril in prostovoljnim delom je zrasel novi SOKOLSKI DOM z veliko telovadno dvorano (sedaj dom družb. organizacij). Z veliko proslavo, telovadnim nastopom in veselico je bil odprt leta 1912.

Enako skrbno so pripravljali, nekaj let prej, tudi slavnostno razvitje prapora. Slovesnost je bila združena z velikim telovadnim nastopom sokolskih društev iz vse Notranjske

pod geslom II. ZLET NOTRANJSKIH SOKOLOV, sodelovali so tudi Sokoli iz Idrije, Celja, Volovskega. Razposlani so bili posebej tiskani plakati in vabila. Naročeni so bili posebni vlaki (dva brza in en poštni), godba s Trsata, da bi slovesnost v nedeljo 22. avgusta 1909 kar najlepše uspela. Posebne goste so sprejeli že prejšnji večer in jim pripravili „serenado“ v stari telovadnici. Slavnostni prostor na Žnidaršičevem vrtu so okrasili, postavili so velik slavalok pred gostilno Samsa (pri Žefi) ter veliko plesišče.

Od železniške postaje se je tega dne razvila mogčna povorka strumnih sokolskih vrst in občinstva. Slovesnost z razvitjem sokolskega prapora je bila ob pol dvanajstih, ob razvitju prapora je zapel pevski zbor „Ilirska vila“, člani „dramatičnega društva“ pa so uprizorili igro „Ne kliči vraga ali Urban Smukova ženitev“.

V popoldanskem nastopu telovadnih vrst so nastopili sokoli iz Celja v prostih vajah, ženske z vajami z obroči, naraščajniki s palicami, člani idrijskega sokola s kopji, izbrani telovadci na konju ter vzorne vrste gostov.

Dolgo v noč je sledila ljudska veselica, nagradno streljanje in ples.

O društvenem praporu zvemo naslednje. Nabavili so 3,20 m velik kos modre svile in gospicam Krebelj zaupali vezenje in okrasitev zastave. Na eni strani zastave naj bi bil občinski grb z napisom Ilirska Bistrica, na drugi strani pa sokol z napisom PROSVETI IN SVOBODI. S srebrnim vezenjem naj bi bili okrašeni tudi robovi zastave. Na drogu so bili pritrjeni žebelčki darovalcev prostovoljnih prispevkov za prapor.

Ob razvitju je prapor pridobil tudi svojo „kumico“, žal pa v zapisniku ni najti njenega imena.

Vsa leta sokolske dejavnosti, nastope doma in v gostovanjih, je društveni prapor častno spremljal vse pomembne prireditve.

Žal pa je konec prve velike vojne prinesel našim ljudem nepopisno razočaranje. Krivična meja je ljudi in kraje odtrgala od matične domovine in jih prepustila stopnjevanemu pritisku italijanskega okupatorja.

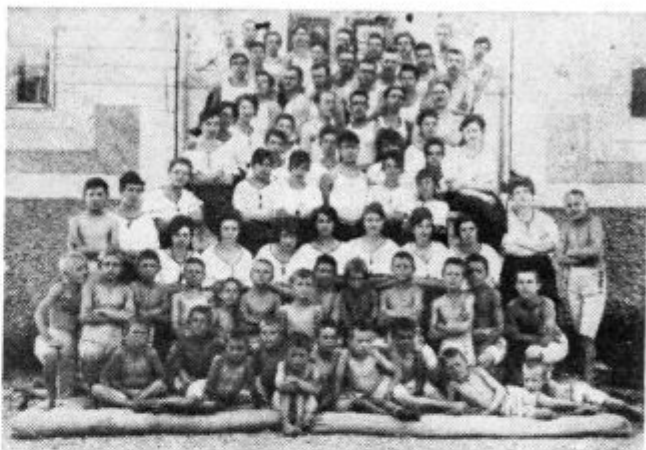
Iz razočaranja in kljubovalnosti je tedanja skokolica Slava Žnidaršič za sokolski prapor izvezla širok in dolg črn trak z živordečim napisom SPOMIN NA TEMNI DAN.

Sokolski odbor je tedaj sklenil, da črnega traku ne snamejo s prapora, dokler bo tujec gospodoval v naših krajih.

Dejavnost bistriškega sokola je bila vsebolj omejena. Najprej je bil odvzet njen narodnopolitični značaj, prepovedana je bila uporaba sokolskih uniform in narodnih simbolov, dovoljena je bila le še gola telovadna dejavnost in nato že ta prepovedana.

Vrstila so se šikaniranja in preganjanja sokolov, hišne preiskave, zaplenitve sokolskih uniform in narodnih sokolskih znakov. V strahu, da fašisti odkrijejo in uničijo največjo društveno svetinjo — društveni prapor — ga je tedanja sokolica Vida Samsa, por. Tomšič v letu 1920, ovitega okrog telesa, skrivoma prenesla prek tedanje državne meje v Slovenijo in ga shranila v Ljubljani. Od tu dalje pa so sledi za praporom skromne in pretrgane.

Pokojni Aleksander Ličan, eden od vodij bistriškega Sokola, se je spominjal, da se je I. jugoslovanskega vse-sokolskega zleta v Ljubljani leta 1922 udeležilo pet bistriških sokolov, ki so svoje sokolske uniforme skrivaj prenesli čez državno mejo in v svečani zletni povorki nosili naš bistriški sokolski prapor. Po njegovih besedah naj bi še leta 1924 sam videl naš sokolski prapor v tedanjem Deželnem muzeju v Ljubljani.

Bistriški sokoli in sokolice skupaj s sokolskimi naraščajniki pred sokolskim domom v Ilirski Bistrici pred šestdesetimi leti.

Na sliki, ki je nastala verjetno leta 1922, je moč prepoznati ves tedanji bistriški mladež. Na skrajni desni, zadnji ležeči deček je tedanji sokolski naraščajnik Sergej Kraigher, sedaj predsednik predsedstva SFRJ. (Sliko hrani Milan Šlenc)

Žal pa sokolskega prapora ni ne tam, ne v nobenem muzeju, niti ne v nobeni zbirki v Sloveniji. Občinska telesno-kulturna skupnost, ki je gotovo naslednik vseh dosedanjih telesnokulturnih tradicij v našem mestu in občini, je pred nekaj meseci objavila v dnevniku Delo oglas z vabilom bralcem, ki bi kaj vedeli o pogrešanem bistriškem sokolskem praporu, da to javijo. Žal brez uspeha.

Na srečo pa v Ljubljani še živijo nekateri bistriški sokoli in sokolice in morda nam prav oni lahko še kaj pomagajo.

Tik pred iztekom preteklega leta je prišla ohrabrujoča novica prav iz Ljubljane. Naša nekdanja sokolica tov. Vida Rudolfova sporoča veselo novico, „za novoletno darilo“, kot sama piše da je prišla v stik s prof. dr. Dragom Stepišnikom iz visoke šole za telesno kulturo v Ljubljani, ki je leta 1928 na vsesokolskem zletu v Beogradu nosil v svečani povorki prapor iz Ilirske Bistrice s posebnim naročilom, naj pazi na prapor, ker je iz neosvobojenega ozemlja. Tov. Stepišnik se spominja, da je bil prapor težak in velik, na vrhu težkega droga pa je bil velik kovinski sokol.

Kam vodi dalje sled za izginulim praporom? Je ostal v Beogradu? Če je, je preživel bombardiranje našega glavnega mesta aprila 1941? Je morda v kakem muzeju?

Iščimo torej dalje! Iščimo dalje v želji, da se po šestdesetih in več letih sokolski prapor — resnična svetinja generacij marljivih in uspešnih telovadcev v našem mestu — vrne domov.

Občinska telesnokulturna skupnost Ilirska Bistrica in avtor tega zapisa bosta vesela vsakega novega podatka, ki bi kakorkoli osvetlil usodo prapora „ILIRKEGA SOKOLA“.

Vojko Čeligoj

- Viri: — zapisniki ILIRKEGA SOKOLA 1904–1913
— Sokolski vestnik, 1905 (oboje hrani TKS II. Bistrica)
— Korespondenčni viri: Vida Rudolf, Franjo Lubej, Mito Tomšič.

Bistriške medalje

Poleg mnogih dokumentacijskih virov, ki so za zgodovinsko raziskavo določenega dogodka v preteklosti in njegovo osvetlitev pomembni, imajo medalje svojstven pomen.

Navdihuje jih sama pomembnost dogodka, oblikujejo in kujejo jih umetniki, mostri svojega dela in dobijo jih ljudje ali skupine, ki so na določen način povezani z dogodkom.

Medalje in druga odličja (odlikovanja, redi, znaki) so torej veren dokument zgodovinskega trenutka. Vedo, ki se ukvarja s proučevanjem medalj, imenujemo faleristika.

Področje ilirskobistriške občine je v svojem zgodovinskem dogajanju preživljalo mnoga burna in pomembna dogajanja, žal pa je bera kovanih medalj za te priložnosti izredno skromna. V treh nadaljevanjih bomo predstavili bralcem Krajana naše „bistriške medalje“.

Sezimo tokrat 113 let nazaj.

SVETINJICA TABORA NA KALCU – 9. MAJA 1869

Leto 1848 imenujejo mnogi zgodovinpisci pomlad narodov. Pomenilo je tudi za Slovence politično osvestitev in zelo razrahljalo slepo vdinjanje avstrijski cesarski hiši. Kmet je videl pred seboj sovoboditev izpod fevdalnega jarma, šibko meščanstvo in maloštevilna inteligenca pa je svoje politične cilje postavljala višje. Med njenimi najpomembnejšimi cilji je bila zahteva uvesti slovenski jezik v šole, urade, sodstvo, prosvetiti preprosto ljudstvo in ga vzgojiti v narodnem duhu. Vse močnejše so bile zahteve po Zedinjeni Sloveniji. Bil pa je to čas, ki je le po malem popuščal vsem tem hotenjem. Nemškutarska oblast še v letu 1866 ni dovolila, da bi na Kranjskem poučevali v osnovnih šolah izključno v slovenskem jeziku. Nemški jezik je mogočno gospodaval ne le v šolah, temveč tudi v trgovini, uradih, sodnijah. „Ali je Bog nemški jezik za gospodarja, vse druge pa le njemu za hlapca dal?“ je v razburjenju zapisalo 18. maja 1868 županstvo na Ratečevem brdu v protestu na Okrajno uradnijo v Postojni. In dalje: „Če na slovenski zemlji prebivamo, tedaj se tudi moramo Slovenci imenovati, če se pa Slovenci imenujemo, zakaj pa nas z nemškim jezikom imenujejo!“ in sklenejo, da bo županstvo vsa, čeprav uradna pisma, pisana v nemškem jeziku, zavrnilo. Skupaj z zahtevo o uvedbi slovenskega jezika v urade in šole in se širila tudi zavest o skupni narodni pripadnosti vseh slovenskih pokrajinah, Kranjski, Dolenjski, Južni Štajerski, Koroški, Primorski. Vse glasnejši ideji o Zedinjeni Sloveniji se je pridružila tudi zahteva o enakopravnosti znotraj avstroogrške skupnosti (ječe) narodov.

Vse te ideje so našle pot do preprostega ljudstva prek masovnih zborovanj, manifestacij – taborov.

Po zgledu Čehov je bil prvi tabor na Slovenskem sklican v Ljutomeru 9. avgusta 1869 in je izredno uspel. Že čez mesec dni je sledil tabor v Žalcu pri Celju in 18. oktobra še tabor v Šempasu.

Navdušeni nad uspehom teh taborov so zavedni narodni veljaki na pivškem sklicali 9. maja 1869 tabor na Kalcu – prvi tabor na Kranjskem.

Vsekakor je bil to najpomembnejši politični dogodek v naših krajih v tem času. Njegov odmev pa je odzvanjal še naslednja desetletja.

Priprave na tabor so se pričele že pol leta prej, ko so organizatorji, pesnik in graščak na Kalcu Miroslav Vilhar,

Jurij Česnik, trgovec v Knežaku, Janez Fatur, posestnik, Matija Fatur, župan v Zagorju, Vekoslav Domicelj, trgovec in drugi s posebnim tiskanim proglasom povabili k udeležbi somišljenike iz vse Slovenije, da, celo s hrvatske in Češke. Pri upravi Južnih železnic so uspeli doseči za udeležence polovico znižane vozovnice za vse kolodvore med Mariborom, Zagrebom, Gorico in Trstom do Šempetra na Krasu. Od tu do Zagorja pa so za prevoz udeležencev poskrbeli domačini z okrašenimi vozmi.

Deževno nedeljsko jutro 9. maja ni obetalo nič dobrega. Vendar se je proti poldnevu zjasnilo in v sončnem popoldnevu se je pred graščino na Kalcu zbralo kar 8.000 ljudi. Prihajale so skupine s slovenskimi zastavami, člani Ljubljanskega Sokola v pisanih uniformah s sokolskim praporom, prišli so istrski rodoljubi iz Kastva in mnogi pomembni gostje. Pred vhomom na slavnostno okrašeni proslavni prostor se je na slavaloku bočil veliki napis: „ČUJTE GORE IN BREGOVI, DA SINOV SLAVE SMO“.

Z burnim ploskanjem je množica sledila mnogim domoljubnim vzklikom in čitanju pozdravnih brzojav iz številnih slovenskih krajev, s Hrvaške in Češke. Enako navdušeno je množica spremljala slavnostne govornike in s ploskanjem pritrjevala njihovim zahtevam po oblasti. Točke razprave so bile:

1. Slovenci želijo zedinjeni biti v eno kronovino z enim deželnim zborom;
2. Slovenci želijo takoj svoj materini jezik, a) v šolah, b) v uradnih;
3. Slovenci želijo domače deželne zavarovalnice v Ljubljani;
4. Slovenci želijo, da bi se zopet vpeljale talije za škodljive zveri;
5. Slovenci želijo pogozdenja vse golave od notranjskih gora do Jadranskega morja.

Med govorniki so Miroslav Vilhar, Domicelj in Dolenc iz Razdrtega še posebej govorili o uporabi slovenskega jezika v šolah. Ljudska veselica je trajala še pozno v noč.

Tabor na Kalcu je sledil naslednjo nedeljo, 17. maja, še mogočnejši tabor na Vižmarjih pri Ljubljani, kjer se je zbralo preko 30.000 ljudi, predvsem iz Ljubljane in okolice. Oblastniki so se prestrašili, in uspeli onemogočiti tabor v Fernetičih. Vendar je taborsko gibanje dobilo polet in zvrstili so se tabori drug za drugim po vsej Sloveniji. Zahtevam po političnih pravicah so se pridružile tudi zahteve po enotnem narodnem gospodarstvu.

Živahnemu taborskemu gibanju pa je sledil hud politični pritisk oblasti, še močnejši centralizem in germanizacija dunajske vlade. Taborsko gibanje je zamrlo, mnogi njihovi voditelji in pobudniki pa so bili preganjani. Šele čez deset let sta bila sklicana še tabora pri Kobaridu in v Dolini pri Trstu, vzpodbujena zaradi italijanskega pritiska na primorske Slovence. Tabor na Kalcu je vzpodbudil mnoge ljudi na Pivškem in v okolici, da so se začeli zanimati tudi za politične zadeve in mnogo pripomogel, da so se začele hitreje razvijati tudi druge oblike narodne dejavnosti: čitalnice, prosvetna društva in pevski zbori.

Za tabor na Kalcu so dali prireditelji izdelati medaljico, ali kot se je uveljavilo ime „taborno svetinjšico“. Na prednji strani je polkrožni napis TABOR NA KALCU in v dveh vodoravnih vrstah datum: 9. MAJA 1869.

Na hrbtni strani pa sta ob robu dve prekrizani lipovi vejici in vodoravni napis ŽIVILA SLOVENIJA, politično geslo tega tabora. Kositrna svetinjšica meri v premeru 30 mm in je

očitno izdelana v isti delavnici kot ostale taborne svetinjice (razen medaljica za tabor v Vipavi, 29. junija 1870). Na zgornjem delu medaljice je ušesce, verjetno za trak slovenske trobojnice. Slika 1 in 2.

Ni znano koliko „taborskih svetinjc“ je bilo kovanih, so pa izredno redke in po dosegljivih podatkih ohranjene le tri.

Ob proslavi stoletnice tabora na Kalcu je ljubljanski mojster Jeraša izdelal aluminijasto značko (12 x 20 mm) z iglo z upodobitvijo grajskega stolpa na Kalcu in Vilharjevo lipo ter napisom TABOR NA KALCU 1869—1969.

- Viri: 1. TABORSKA SVETINJICA iz zbirke Primorskega numizmatičnega društva Ilirska Bistrica
2. Ing. Gjurro KRASNOV: „SVETINJICE“ SLOVENSkih TABORA, NUMIZMATIČKE VESTI HND Zagreb, 1967, br. 25
3. Maks SMRDELJ: Prispevki za kulturno, politično in gospodarsko zgodovino Pivke do 1. svetovne vojne, LJUDJE IN KRAJI OB PIVKI, Kulturna skupnost Postojna 1975.
4. Ilirska Bistrica skozi stoletja, sprehod skozi čas, Katalog k razstavi Pokrajinskega arhiva Koper, Koper, 1977.

Končana rekonstrukcija pekarnice

Te dni je bila končana rekonstrukcija pekarnice v našem mestu, ki smo jo tako dolgo in željno pričakovali. Pekarna bo imela vgrajeno najmodernejšo tehnologijo. Poleg skoraj popolnoma avtomatizirane linije za pripravo testa bosta vgrajeni tudi dve novi peči skupne zmogljivosti 850 kg na uro, kar je bistveno več od stare peči, katere zmogljivost je znašala 280 kg.

Kruh se bo v glavnem pekel v pritličnih prostorih v peči z zmogljivostjo 600 kg. Ta količina bo zlahka pokrila vse potrebe občine Ilirska Bistrica ter organizacij združenega dela.

V prejšnji stari peči je bila kvaliteta peke pogostokrat slaba, pa tudi asortiman zelo majhen, komaj nekaj vrst kruha

smo zmogli speči. Sedaj se bo bistveno povečal asortiman. Omogočena bo peka do dvajset različnih vrst kruha in peciva.

V delovnih prostorih bo vgrajena peč z zmogljivostjo 250 kg na uro. V njej bomo pekli naše priljubljene kekse BISTRICA in sicer približno 800 kg na dan ter slaščice, ki jih do sedaj v našem mestu ni bilo.

V primeru okvare večje peči bomo lahko pekli kruh tudi v manjši peči.

Celotna vrednost investicije je 20 milijonov din. Eno tretjino potrebnih sredstev je bilo združenih v okviru MLINO-TESTA, ostalo pa so krediti.

P. D.

Kultura, umetnost, društvena dejavnost v I. polletju 1982

Čeprav večkrat tožimo o borni kulturi in družbeni dejavnosti v naši občini, pa nam popis teh dejavnosti za preteklo obdobje pokaže prav nasprotnost. Zgodí se, da se v Domu JLA vrstijo razstave, prireditve, koncerti, proslave tedna za tednom, tako da je treba včasih čakati prav v vrsti.

Ob tej priložnosti povejmo, da smo dolžni upravi Doma JLA vso zahvalo, ker daje s tolikšno uvidevnostjo svoje prostore na voljo našim društvom in organizacijam.

Našim bralcem posredujemo del programa aktivnosti v I. polletju 1982. Velik del programa je neposredno ali posredno posvečen dvema pomebnima dogodkoma našega družbenega življenja v letu 1982: IX. kongresu ZKS in XII. kongresu ZKJ.

FEBRUAR

- 4. 2. Akademija v počastitev slovenskega kulturnega praznika in amaterji iz naše občine
- 9. 2. Razstava Kraškega muzeja Postojna
- 13.–14. 2. Občinsko šolsko prvenstvo v streljanju
- 18. 2. Literarni večer — Ciril Zlobec
- 19. 2. Dan slovenske kulture — prireditve v vseh OŠ in VVZ
- 21. 2. Občinsko člansko prvenstvo v streljanju

MAREC

- 2. 3. Razstava likovnih del in ostalih stvaritev Beneških Slovencev
- 6. 3. „Deseti brat“ — gledališko amatersko društvo Ilirska Bistrica
- predstave 6., 20., 27.
- 7. 3. Razstava ročnih del aktiva žena
- 8. 3. Dan žena — prireditve v osnovnih šolah
- 13. 3. Strelsko prvenstvo za zlato puščico

13. 3. Razstava „Partizanski tisk na Slovenskem in Primorskem“
 13.–14. 3. Zimski vzpon na Snežnik
 23. 3. Revija „Primorska poje“ — nastopajo zbori iz zamejstva in vse Primorske
 25. 3. Razstava: Čitalnice na Slovenskem — Bistriška čitalnica

APRIL

7. 4. Razstava slik slikarke — amaterke iz Kopra
 9. 4. Otvoritev nove matične knjižnice
 9. 4. Revija otroških, mladinskih in odraslih pevskih zborov naše občine

15. 4. Občinsko pionirsko prvenstvo v atletiki
 15. 4. Miroslav Vilhar — buditelj slovenskega naroda — razstava del
 16. 4. „Deseti brat“ — Gledališko amatersko društvo iz Ilirske Bistrice
 22. 4. Dan tabornikov — tekmovanja, mnogoboji
 22. 4. Republiško pionirsko prvenstvo v šahu
 24.–25. 4. Srečanje pobratenih planinskih društev — Raje — Srbija
 26. 4. Prireditve ob obletnici OF na vseh OŠ v KS — 1. maj
 V počastitev 9. kongresa ZKS — pohod v partizanske vasi
 Razstava IX.–XII. ZKS — ZKJ

Nekaj o delu moškega pevskega zbora „Dragotin Kette“

Z jesenjo 1981 je moški pevski zbor „Dragotin Kette“ stopil v novo sezono z željo, da bi bila vsaj tako uspešna kakor lanska, jubilejna. Jubilejna zato, ker je 7. februarja 1981 svečano proslavil 35-letnico obstoja. Pod imenom „Dragotin Kette“ nastopa sicer šele zadnjih 12 let in se je obletnica nanašala predvsem na 35-letnico organiziranega nepritrzanega petja na bistrškem.

Na proslavi sta nastopila prijateljska zbora Halubjan iz Viškovega pri Kastvu in „Igo Gruden“ iz Nabrežine. Z obema zboroma goji MPZ „Dragotin Kette“ prijateljske stike in se večkrat srečujejo na skupnih proslavah in srečanjih. Tako je MPZ „Dragotin Kette“ skupaj s pevskim zborom „Igo Gruden“ zapel na proslavi 40-letnice vstaje primorskega ljudstva septembra 1981 na Ostrožnem brdu, s Halubjanom pa je počastil dan borca 1981. S svojo udeležbo je naš zbor proslavil dan vstaje SRH v Klani kot gost tamkajšnjega pevskega zbora „dr. Matko Laginja“. Sodelovanja je bilo torej precej, ne samo v ožji domovini in zamejstvu, ampak tudi s tujino. Tako je bil zbor gostitelj dveh zdamskih zborov in sicer „Planike“ iz Malmöja na Švedskem in pevskega zbora slovenskega delavskega društva iz Aumetza v Franciji. Septembra 1981 pa je naš zbor gostil pevske zbor Corale Zumellese iz Mela pri Bellunu, ki je koncentiral v Ilirski Bistrici in kateremu se je naš zbor oddolžil za čudovit sprejem, ki smo ga bili deležni na našem nastopu avgusta 1980 v Melu.

Nastopi in srečanja so povezani s programom, izvedba programa pa s trdim delom, to je z vajami vseh pevcev in s trudom dirigenta, popularnega „Mitkota“, tov. Dimitrija Grlija in seveda ob organizacijski aktivnosti zborovega izvršnega odbora.

V tekoči sezoni se namreč ne moremo odtegniti tradiciji, da ne bi nastopili na srečanju „Primorska poje“. Poskusili pa se bomo tudi na taboru pevske zborov v Šentvidu pri Stični. Seveda nas ne bo manjkalo na domačih proslavah, če nas bodo organizatorji povabili.

Osnovna naloga zbora letos pa je ponesti našo slovensko umetno in narodno pesem ter pesem drugih jugoslovanskih narodov v pobrateno Nevesinje. Občanom te pobratene občine želimo tudi mi predstaviti del našega življenja in kulturnega utripa. Seveda je to le naš namen, kajti brez poslušala delovnih in družbenopolitičnih organizacij občine predstavitev Ilirske Bistrice v Nevesinju ne bo izvedljiva.

Predstavnika občin Ilirska Bistrica in Mela si izmenjujeta pozdrave

Pevska zbora Corale Zumellese in Dragotin Kette na skupnem nastopu

Na koncu pa želimo čim večji dotok novih pevcev v naše vrste. Naša družabnost je odprta vsem ljubiteljem petja.

Aleksander Ternovec

Aktivnost SK „Snežnik“ so v polnem teku

Smučarski klub Snežnik se že vso jesen vneto pripravlja na novo tekmovalno sezono, ki se je pričela s prvo tekmo za notranjski pokal v nedeljo, 27. 12. 1981 na Kaliču.

Tekmovanje, ki postaja vse bolj kvalitetno tako po organizaciji kot tudi po tekmovalnih dosežkih, bo to sezono potekalo v organizaciji SK Idrija, sodelovalo pa bo osem klubov.

Za boljšo pripravljenost vseh mladih tekmovalcev je ilirskobistriški smučarski klub organiziral v pripravljalnem obdobju skupne treninge, ki trajajo že vso jesen, najprej na prostem, sedaj pa v telovadnici in na snegu.

Da bi v svoje vrste pritegnili čimveč mladih tekmovalcev, je vsako soboto organiziran avtobusni prevoz na Sviščake,

katerega se lahko poslužujejo tudi tisti, ki sicer ne trenirajo vedno, želijo pa svoje znanje izpopolniti do vožnje med vratci.

Poleg tekmovalj v okviru notranjskega pokala bo klub obogatil aktivnost še z organizacijo klubskega prvenstva, občinskega in medobčinskega tekmovalja v slalomu ter tradicionalnega pokala Snežnika ob zaključku smučarske sezone.

Poleg ukvarjanja s tekmovalci so člani kluba organizirali tudi smučarski sejem rabljene opreme, v času zimskih počitnic bodo organizirali smučarski tečaj za šolsko mladino, ki bo na Sviščakih od 25. 1. do 30. 1. 1982, zaključila pa se je tudi šola v naravi, ki je potekala pod strokovnim vodstvom voditeljev SK Snežnik.

Rozman Darko

Vsklajevanje plana za leto 1982

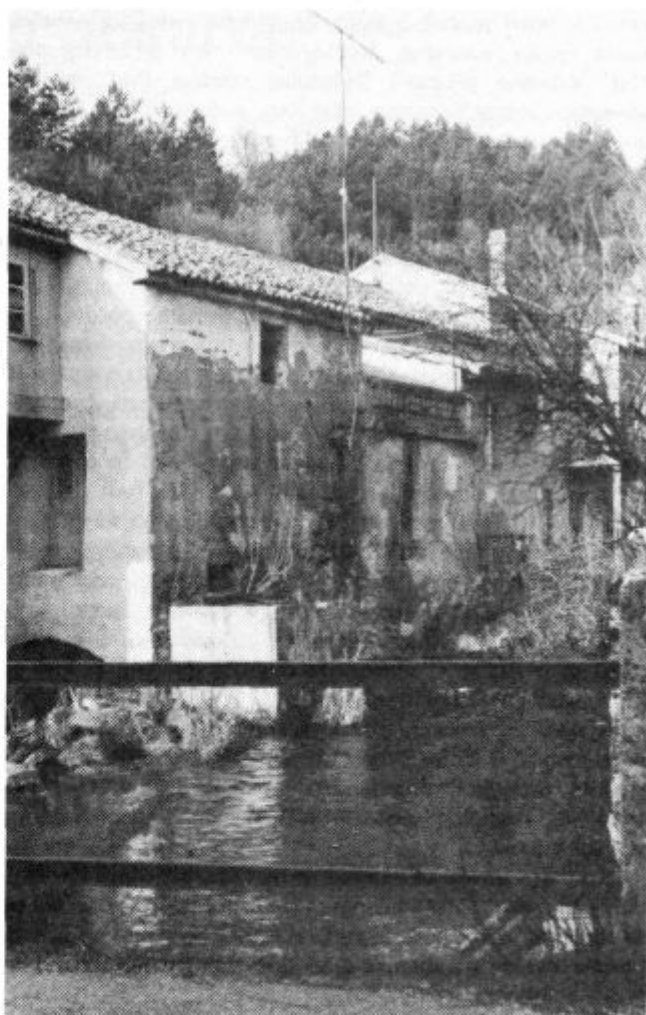
Krajevna skupnost je na zadnji decembrski seji sveta KS že pripravila predlog plana del v letu 1982. Sledi še vsklajitev oziroma podroben pregled vseh nalog s posameznimi interesnimi skupnostmi. Nato bo tekla razprava o planu še v skupščini KS, ki naj bi ga dokončno tudi potrdila.

Po realnih predvidevanjih bo imela KS v letu 1982 2,4 milijona din priliva. Pri načrtovanju plana pa je bilo planiranih del precej več, zato je bilo potrebno nekatera dela odložiti.

V tem letu bo potrebno nadaljevati dela, katera nismo realizirali oz. zaključili v minulem letu. Med najpomembnejšimi nalogami je vsekakor dokončna izgradnja telefonskega omrežja v mestu. Za ta dela je predvidenih 500.000 din. Krajevna skupnost bo tudi sofinancirala z 280.000 din čiščenje in ureditev struge in bregov potoka Bistrice. Skupno s kmetijsko zemljiško skupnostjo planiramo, da bi že v tem letu izvršili hidromelioracijska dela na travnatih površinah pod Globovnikom. Na področju javne razsvetljave je potrebno najprej urediti Šerčerjevo ulico. Vsa zemeljska dela so že urejena, v prvih spomladanskih mesecih pa bi pristopili k delu še elektroinstalaterji. Razsvetljava naj bi se uredila tudi na poti na Hrib svobode iz smeri Vojkovega drevoreda. Za šport in igrišča naših otrok smo planirali 130.000 din. S temi sredstvi bi sofinancirali 100 m atletske steze pri osnovni šoli D. Kette in uredili nekaj igralnih naprav na posameznih otroških igriščih.

V našem mestu je še precej nerešenih komunalnih zadev. Tako je planirana ureditev meteornih vod in kanalizacije. Te naloge bo KS realizirala s pomočjo prostovoljnega dela občanov. Ne smemo prezreti dejstva, da so se naši občani v minulem letu povsod kjer so bile organizirane akcije, prostovoljnega dela vedno udeležili. Tako je bilo s prostovoljnim delom zgrajena javna razsvetljava v Tavčarjevi in Trnovski ulici, položeni so bili 150 metrov betonskih cevi pri urejanju meteornih vod v Kettejevi ulici. Tudi pri izgradnji telefonskega omrežja v mestu so občani s prostovoljnim delom pripomogli k uspešnosti del. Skoraj sto občanov je izkopal kanal do svoje hiše za individualni naročniški telefonski kabel.

Tudi v tem letu pričakujemo sodelovanje občanov, saj si krajevna skupnost prizadeva, da prisluhne vsem problemom

Bomo letos končno uredili strugo Bistrice?

našega okolja in jih poizkuša rešiti, kolikor se le da. Tako bomo lahko ob koncu tega leta, če bomo dovolj uspešni, z zadovoljstvom ocenili naše delo in prizadevanje za naš lepši vsakdan.

Teden varstva pred požarom

Občinska gasilska zveza in občinska skupnost požarnega varstva Il. Bistrica sta ob tednu varstva pred požarom od 19. do 25. oktobra pripravila več akcij, v katere so se vključili učenci osnovnih šol, gasilska društva, KS, OZD in ostali občani, skratka vsi, saj je nevarnost požara prisotna na vseh področjih dela in življenja.

V skladu z letošnjim geslom „Varnost pred požarom naša vsakdanja skrb“ je bila posebna skrb namenjena preventivno-vzgojnemu delu. Z obiski po osnovnih šolah in predvajanjem požarnovarnostnih filmov smo hoteli doseči, da bi zaživel čimveč društev „Mladi gasilec“ in gasilskih krožkov po šolah. S tem bi mladini že od začetka vcepili skrb in pazljivost pri igrah, ki se lahko končajo s požarom. Ob tej priliki smo tistim učencem, ki so v preteklem šolskem letu pridno obiskovali gasilski krožek in osvojili značko „Preprečujmo požare“, podelili priznanja in značke.

Da se že preidno seznanjajo z osnovami požarnega varstva, so nam dokazali pionirji gasilci in mladinci GD Knežak z

dvema pokaznima vajama pred Osnovno šolo, člani gasilskega krožka pa z vajo z brentačo. Pionirska desetina GD Ilirska Bistrica je izvedla pokazno vajo trodelni napad. Akcija predvajanja požarnovarnostnih filmov za stanovalce oz. občane mesta ni uspela popolno vsled slabe udeležbe, ravno tako je bila majhna prisotnost pri poučitvi z gasilskimi aparati v treh stanovanjskih naseljih, kar kaže nezainteresiranost občanov za požarno varnost.

Poleg vseh teh dejavnosti so društva imela še vrsto aktivnosti kot so gasilske pokazne vaje, razstave, okrasitev izložb, izvedba preventivnih pregledov in drugo.

V glavnem pa so se tekmovalne desetine pripravljale na občinsko gasilsko tekmovanje, ki ga je organizirala občinska gasilska zveza ob zaključku tedna požarne varnosti. Tekmovanje je odlično uspelo. Gasilske enote so najprej pričele s polaganjem cevovoda na 105 m, nato pa so izvedli še vajo z motorno brizgalko. Tekmovali so v dveh ločenih kategorijah. Po skoraj izenačenem boju so nastopajoče ekipe dosegle naslednje rezultate:

IGD in JLA: 1. IGD Javor Bač
2. IGD Lesonit
3. IGD Plama
4. JLA

GD: 1. GD Koritnice
2. GD Il. Bistrica
3. GD Knežak
4. GD Jelšane

Za dosežena mesta so ekipe prejele diplome.

V tekmovalnih vrstah pa ni bilo enote GD Podgrad in IGD Transport ter nobene enote CZ, tako da z udeležbo nismo najbolj zadovoljni. S tekmovanji bomo morali nadaljevati ter vključiti vse kategorije od pionirskih desetih, ženskih, mladinskih, gasilskih enot CZ do desetih veteranov. Predvsem pa bodo morale formacije gasilskih enot CZ v krajevnih skupnostih in OZD dati več poudarka usposabljanju teh enot z gasilskimi veščinami in jih pošiljati v čimvečjem številu na gasilska tekmovanja.

Rozman Boža

Tekmovalna ekipa IGD PLAMA

V Vršac k novim planinskim pobratimom

V preteklih letih se je Planinsko društvo Ilirska Bistrica povezovalo v krogu pobratenih planinskih društev s petimi tovrstnimi društvi iz vseh socialističnih republik: PD KAMENJAK Rijeka (SR Hrvatska), PD POBEDA (SR Srbija), PSD PRENJ (Mostar (SR Bosna in Hercegovina), PD LJUBOTEN Tetovo (SR Makedonija) in PSD SUBRA iz Herceg Novega (SR Črna Gora). Krog pobratenih planinskih društev pa se je letos znova povečal za novo planinsko društvo, tokrat za PLANINARSKO SMUČARSKO DRUŠTVO „VRŠAČKA KULA“ iz Vršca, SAP Vojvodina, ki je bilo na letnem srečanju članstva vseh pobratimskih društev v dneh 19. in 20. septembra letos svečano sprejeto v to izvirno obliko meddruštvenega povezovanja na zvezni ravni. Družina tako povezanih planinskih društev šteje že preko 10.000 članov.

Na slovesnost v Vršac je krenila desetčlanska delagacija domačega društva, ki je poleg planincev vključevala tudi predstavnike družbenopolitičnega življenja občine in telesnokulturne skupnosti, pa tudi ekipo radioamaterjev.

Bistriški planinci so se odpravili na pot z vlakom in so bili prijetno presenečeni že ob prihodu vlaka v Beograd, kjer so tamkajšnji pobratimi kljub veliki zamudi vlaka poskrbeli za nemoten potek programa srečanja. Pot do Vršačkih vinogradov, Vršca in planinskega doma na Rirokem Bilu je kljub avtobusni vožnji izzvenela v planinskem vzdušju in veselju ob srečanju s tolikimi pobratimi in mnogimi že starimi znanci iz vseh dosedanjih srečanj ter skupnih planinskih podvigov. Na slovesnosti v soboto zvečer v tovariškem vzdušju so predstavniki vseh društev skupaj z novim pobratimom, gosti-

V imenu Planinskega društva Ilirska Bistrica je listino o vključitvi PSD „Vršačka kula“ iz Vršca v krog pobratenih planinskih društev iz vse Jugoslavije podpisal vodja društvene delegacije, tov. Karl Sekelšek

teljem letošnjega srečanja, svečano podpisali listino o razširitvi kroga pobratenih PD.

Zadnji dan so planinci vseh društev družno opravili še planinsko pot po Vršački transversali in tako osvojili spominsko značko te poti.

Slovo pobratimov je pomenilo obenem tudi obljubo, da se bodo vedno znova srečevali na skupnih prireditvah, pa tudi na vseh pomembnejših društvenih prireditvah. Naslednje leto bo gostitelj podobnega srečanja pobratimsko PD POBEDA Beograd, ki bi rado članom pobratimskih PD predstavilo planinski svet Šumadije in njihov planinski dom na Rajcu. Krog pobratenih PD bi tedaj razširili še na eno planinsko društvo iz SAP Kosovo.

Bistriški planinci so se v Beogradu še poklonili spomenu tov. Tita v Hiši cvetja in se z letalom vrnili domov, zadovoljni nad uspešno opravljenim poslanstvom.

Ražem Mirjam

Zdravljenje alkoholikov v našem kraju

V občini Ilirska Bistrica delujeta v okviru Zdravstvenega doma dve skupini zdravljenih alkoholikov, katerih osnovni namen je nadaljnje zdravljenje in rehabilitacija zdravljenih alkoholikov in njihovih svojcev tako v družinskem kot tudi v delovnem in širšem družbenem okolju.

Prvo skupino zdravljenih alkoholikov sestavljajo zdravljeni alkoholiki, ki abstinerajo od 3 mesecev do 5 let in njihovi svojci. Skupina šteje 24 članov. Imajo redne tedenske sestanke, na katerih na predlog terapevta ali pa na predlog katerega izmed članov kluba obravnavajo različne teme in probleme, s katerimi se srečujejo v vsakdanjem življenju in jih skušajo z medsebojno pomočjo ustrezno rešiti. Enkrat mesečno poslušajo tudi različna predavanja zunanjih sodelavcev — predavateljev. V svojem programu dela imajo tudi obiske kulturnih prireditev in skupne planinske izlete (v letu 1981 so se udeležili izleta na Snežnik in na Nanos).

Drugo skupino zdravljenih alkoholikov — skupino veteranov — tvorijo zdravljeni alkoholiki, ki abstinerajo več kot 5 let in prihajajo s svojimi svojci dvakrat mesečno na sestanke, ki v glavnem potekajo na podoben način kot sestanki prve skupine.

Dne 28. 12. 1981 sta obe skupini zdravljenih alkoholikov v prostorih Gasilskega društva Ilirska Bistrica organizirali skupno srečanje, na katerega sta povabili tudi predstavnike delovnih organizacij, predstavnike občinske zdravstvene skupnosti, predstavnike občinske skupnosti socialnega skrbstva in predstavnike družbenopolitičnih organizacij ter društev. Na skupnem srečanju sta obe skupini podali svoja poročila o delu in uspehih v letu 1981, programe dela za leto 1982 in podelili priznanja za abstinenco in uspešno rehabilitacijo 15 svojim članom. V razpravi, ki je sledila, so udeleženci spregovorili predvsem o nadaljnjih usmeritvah pri delu, izmenjavali so svoje delovne izkušnje in se seznanili s problemi in težavami, s katerimi se najpogosteje srečujejo pri svojem delu. Dogovorili so se, da bo organizacija takšnega srečanja konec leta postala tradicija, le da bi se poskusilo naslednja leta zagotoviti udeležbo čimvečjega števila predstavnikov delovnih organizacij, saj sta se v letošnjem letu srečanja udeležila le predstavnika LKI Lesonit in TOK ter predstavnici občinske zdravstvene skupnosti ter občinske skupnosti socialnega skrbstva Ilirska Bistrica.

Čemažar Helena

Ciciban iz Jelšan zaslužen prvi

Ciciban	9	8	1	0	49:20	17
Podgrad	10	7	0	3	36:26	14
Pasjak	10	7	0	3	33:24	14
Primorje	9	6	1	2	33:32	13
Zvezda	10	6	0	4	48:29	12
Trnovo	10	4	1	5	36:32	9
Koseze	10	4	1	5	26:30	9
Pregarje	10	2	3	5	21:31	7
Prem	10	2	2	6	23:29	6
Hrušica	10	1	1	8	16:50	3
Podgora	8	0	2	6	9:27	2

Ko ob koncu jesenskega dela obč. nogometne lige Ilirska Bistrica ocenjujemo uspehe in neuspehe posameznih ekip, moramo najprej z veseljem ugotoviti, da se je v tekmovalne vključila še ena nova ekipa, HRUŠICA. Prav tako je pomembna pridobitev tudi novo igrišče v Harijah (ob jezeru), ki so ga s skupnimi močmi uredile ekipe iz Podgrada, Jelšan, Pasjaka in Hrušice. Pokrovitelj NK „TRANSPORT“ pa je zagotovil, da občinska nogometna liga obdrži svoj osnovni namen: omogočiti organizirano rekreacijo vsem tistim, ki si to resnično želijo ter učvrstiti tekmovalni duh, ki ne presega ovkrirov „fear play-a“.

CICIBAN iz Jelšan je z velikim naskokom zaslužen na vrhu razpredelnice. Pozna se, da so se Jelšanci organizirali (pokrovitelj — CICIBAN) ter tako tudi resneje pristopili k tekmovalstvu. Ves jesenski del so odigrali v standardni postavi. V svoji sredi imajo nekaj odličnih posameznikov, ki dajejo ton igri celega moštva.

Na naslednjih dveh mestih sta ekipi PODGRADA in PASJAKA. PASJAKU je prav gotovo zagotovljeno mesto v vrhu, medtem ko je po lanskem neuspehu dobra igra in uvrstitev PODGRADA prava osvežitev. Nosilci igre so predvsem mladi, kar zagotavlja, da bo uspeh spomladi lahko še večji.

Ekipa PRIMORJA, v kateri igrajo predvsem delavci v bistrškem TOZD SGP Primorja, doživi vsako leto spremembe, ker se delavci selijo, vendar vedno najdejo mesto tik pod vrhom razpredelnice.

ZVEZDA je ekipa, ki jo sestavljajo nekateri najboljši igralci sedanje in prejšnje generacije NK „TRANSPORT“. Nekoliko težav so imeli v prvih tekmah, pozneje pa so pokazali svojo pravo vrednost.

TRNOVO je prav gotovo najmlajša ekipa v ligi. Zaradi neizkušenosti in strahu pred „boljšimi“ ekipami so nekaj tekem izgubili; gojijo odprto in napadalno igro. Resno delo in odlično vzdušje v ekipi mora dati v drugem delu prvenstva še boljše rezultate.

KOSEZE bi bile verjetno bolje uvrščene, vendar se pozna, da je nekaj najboljših igralcev odšlo v JLA. Pričakovati pa je, da bo že spomladi boljše. Tudi v tej ekipi igrajo predvsem

mladi, ki si šele nabirajo izkušenj. V popolni sestavi pa lahko posegajo tudi po prvih mestih.

PREGARJE so bile v začetku tekmovanja pravzaprav največje presenečenje, pozneje pa so nekoliko popustili. Zanje je značilno, da vsako tekmo odigrajo z veliko resnostjo in borbenostjo, ki pa ne presega dovoljenih meja.

Sigurno je PREM sposoben doseči boljšo uvrstitev, vendar se tudi njim pozna, da so nekateri najboljši igralci odšli v JLA. Njihova zgledna organiziranost in resnost pa so porok, da se bodo spomladi povzpeli na boljše mesto na razpredelnici.

Za novince HRUŠICO je predzadnje mesto pravzaprav uspeh. Po veliki zagnanosti pa je čutiti, da so nekoliko popustili. Nimajo namreč širšega zaledja in tako je pričakovati, da bodo le z velikimi naporii nadaljevali s tekmovanjem.

Edino neugodno presenečenje oz. razočaranje je pripravila ekipa PODGORE. Bivši zmagovalci so zaradi slabe organiziranosti in neresnosti zadajali težave tudi vodstvu tekmovanja, saj si niso uspeli urediti igrišča. Pričakujemo, da bodo z lastnimi silami in pomočjo drugih uspeli postaviti organizacijo na tako raven, da se jim letošnje težave ne bodo ponovile. Resnična škoda bi bila, če bi nogomet v Podgori zamrl, saj vemo, da se je prav v Zabičah odigralo veliko zanimivih in odločilnih tekem.

Za uspešen potek tekmovanja imajo nemalo zaslug tudi sodniki. Njihova objektivnost in resnost je vidna predvsem v tem, da ni bilo na njihovo sojenje bistvenih pripomb. Takšno pomoč sodnikov pa pričakuje vodstvo občinske nogometne lige tudi v bodoče.

NK „TRANSPORT“
Ilirska Bistrica

Sindikalne igre v košarki

Košarkarski klub Lesonit je kot vsako leto tudi v letu 1981 organiziral delavske športne igre v košarki. Tekmovanje je bilo novembra in decembra 1981 v telovadnici osnovne šole Podgrad, saj v Bistrici ni ustrezne telovadnice.

Sodelovalo je sedem ekip, nekatere izmed njih pa so tekmovanje vzele premalo resno in jih na več tekem ni bilo (Plama).

Vrstni red sindikalnih ekip:

1. TOK
2. Primorje (kombinirana ekipa)
3. Ilirija
4. Lesonit
5. Skupščina občine
6. DPO in postaja milice (skupna ekipa)
7. Plama

V sredo, 23. decembra, je bila svečana razglasitev zmagovalca delovnih športnih iger v košarki za leto 1981.

Prvouvrščena ekipa TOK je prejela pokal, prve tri ekipe pa diplome občinskega sindikalnega sveta. Slovestnosti so prisostvovali predsednik občinskega sindikalnega sveta Ilirska Bistrica, tov. Dujc Marko, predstavniki KK Lesonit, sekretar TKS II. Bistrica in sodelujoče ekipe.

Ob zaključku iger je bilo ugotovljeno, da bo potrebno v letošnjem letu uvesti šartnino za sodelujoče ekipe, saj nekatere sodelujejo premalo resno. Tako odpadejo tekme in nastajajo nepotrebni stroški. Poudarjeno je bilo tudi, da bo potrebno DŠI v občini bolje organizirati ter ob koncu leta pripraviti skupno slovestnost za DŠI v vseh panogah. To bi moral prevzeti TKS in OOS, komisija za šport.

S. D.

Šport od tu in tam

SMUČANJE — na Kaliču je bila prva tekma mladih smučarjev za notranjski pokal. Poglejmo nekatere boljše uvrstitve naših tekmovalcev v veleslalomu:

Cicibanke: 1. mesto Božič Martina,

Cicibani: 9. mesto Bevčič Alan, 10. mesto Šircelj Damir

Boljše uvrstitve v slalomu:

Starejše pionirke: 6. mesto Šajn Alenka,

Starejši pionirji: 2. mesto Sedmak Igor,

Mlajši mladinci: 4. mesto Batista Aleks

Starejše mladinke: 3. mesto Kopriva Vlasta.

R. D.

NOGOMET — kako oceniti dejavnost NK „Transport“ v drugi polovici leta 1981? Ocena slabo bi bila pristranska, strinjamo pa se, da jo zasluži članska ekipa za svoje rezultate v kraško-notranjski ligi. Zasluži pa si jo predvsem zaradi nediscipline v igri. V opravičilo za slabše rezultate lahko vseeno povemo, da je v zadnjem času ekipa doživela velike spremembe. Mnogo igralcev je odšlo v JLA, mladi, ki bi jih morali nadomestiti, pa si šele nabirajo izkušnje. Vso pohvalo zasluži ekipa kadetov. Dosegla je dobre rezultate, še bolj pohvalna sta njihova igra in vedenje. V ekipi so predstavniki

skoraj vseh osnovnih šol. Delo z najmlajšimi se prav gotovo obrestuje, saj se najboljši igralci ustalijo tudi v mladinski in članski ekipi, ostali pa se uspešno vključujejo v ekipe občinske nogometne lige.

Ocenjujemo, da zasluži dobro oceno tudi občinska nogometna liga (glej komentar k jesenskem delu). Gotovo pa je, da s sedanjim stanjem ne smemo biti zadovoljni. V naslednjem letu bo dovolj časa, da se bolje organiziramo in delamo še uspešneje.

D. K.

Na kratko

— V letu 1982 slavi ilirskobistriško planinsko društvo visok jubilej, tričertstoletno tradicijo. Ustanovljeno je bilo kot 16. podružnica Slovenskega planinskega društva v letu 1907. Njegovo dejavnost sta za dalj časa prekinili le obe vojni.

— Vzpon na zasneženi Snežnik prav na novega leta dan je gotovo mikavno. Da se ne bi izneverili dolgoletni tradiciji, so se bistriški planinci povzpeli na Snežnikov vrh tudi letos, kljub hudemu nalivu in udirajočemu snegu.

— V Podgrajski ulici poteka izgradnja kanalizacije in vodovoda za novo nastajajočo sosesko S-14 in vas Jasen. Trenutno gradijo prvo fazo v dolžini 130 metrov. Dela potekajo pospešeno predvsem zaradi vključitve nove osnovne šole v Rozmanovi ulici v vodovodno omrežje. Finančna sredstva za navedeno izgradnjo so prispevali SKIS, občinska izobraževalna skupnost in KGP Il. Bistrica, ki je tudi izvajalec del.

— V mesecu decembru so krajanji Kettejeve ulice s prostovoljnim delom na desni strani ulice zgradili novo kanalizacijo. Dela so potekala sočasno s polaganjem telefonskega kabla. Betonske cevi so položene v dolžini 100 metrov. Glede na slabe vremenske pogoje bodo zaključna dela opravili v prvih spomladanskih dneh.

— Avtopodjetje Transport je v začetku tega leta kupilo 10 novih tovornjakov — vlačilcev znamke MAN. Z nakupom novih vozil so precej posodobili svoj vozni park. Vozila bodo nemudoma vključili v mednarodni transport. Tako si bo bistriški TRANSPORT kot največji cestni prevoznik naftnih derivatov v državi še bolj utrl pota po domovini in tujini in znova potrdil ugled zanesljivega prevoznika.

— Če čutim, da me nekdo gleda, ne naredim ničesar

IZDAL: Svet Krajevne skupnosti Ilirska Bistrica
Glasilo izhaja občasno

GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIK: Danilo Gerk
UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Blokar, Zdravko Brozina, Franc Munihi, Nevenka Tomšič, Zmago Trebec, Vojko Čeligoj

FOTO: Emil Maraž, Vojko Čeligoj
OBlikovalec: Edvard Seles
NAKLADA: 1000 izvodov
RAZMNOŽIL: Edvard Usenik, Kadičnikova 8, Ljubljana

Glasilo je po 6. točki 1. odstavka 36. člena Zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ, št. 33/72) in mnenju Sekretariata za informacije SRS, št. 421-1/72, prosto plačila prometnega davka.